

DOKTORAND: Trond Flaarønning
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det samfunnsvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: Statsvitenskap
FAGOMRÅDE: Politisk økonomi
VEILEDERE: Magnus Bergli Rasmussen, Marte Strøm, Carl Henrik Knutsen
DISPUTASDATO: Februar, 2026

AVHANDLINGENS TITTEL: *It's complicated. Unions and labor market outsiders in the 21st century.*

Hjelper fagforeningene de uten faste ansettelser?

Ny doktorgradsavhandling viser at fagforeningene hjelper atypiske arbeidere politisk, men ikke i like stor grad på arbeidsplassen.

Framveksten av atypisk arbeid (ikke-faste ansettelser) har vist seg å være en utfordring for fagbevegelsen, der skillet mellom de med fast jobb og de med mer utrygge jobber har gjort at fagforeningene har slitt med å fungere som representanter for «hele arbeiderklassen». Og det er et åpent spørsmål om fagforeningene ønsker, eller evner, å hjelpe de atypiske arbeiderne. I denne avhandlingen spør jeg: hvordan hjelper fagforeningene de atypiske arbeiderne, og er det forskjeller mellom politikken og arbeidsplassen?

Jeg argumenterer for at vi ser en todelt respons fra fagforeningene overfor atypiske arbeidere. På politikk-nivået oppfører fagforeningene seg inkluderende overfor de atypiske arbeidere, illustrert ved deres motstand mot liberaliseringen av midlertidige ansettelser og deres støtte til allmenngjøring av tariffavtaler, en reform som hjalp de mest utsatte arbeiderne, men som hadde negativ effekt på fagforeningsmedlemskapet. På arbeidsplassen er imidlertid bildet mer sammensatt: fagforeninger bidrar ikke til at midlertidig ansatte får ta del i overskuddsdelingen mellom arbeidsgiver og arbeidstaker i bedrifter som går godt, og midlertidig ansatte er i mindre grad fagorganisert enn faste ansatte i samme bedrift. Noe som tyder på at fagforeningene ikke prioriterer å rekruttere midlertidig ansatte før de har fått fast jobb.

